

2019 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

P8_TA(2019)0219

Padėtis Nikaragvoje

2019 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Nikaragvoje (2019/2615(RSP))

(2021/C 23/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Nikaragvos, ypač 2008 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją ⁽¹⁾, 2009 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją ⁽²⁾, 2017 m. vasario 16 d. rezoliuciją ⁽³⁾ ir 2018 m. gegužės 31 d. rezoliuciją ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimą,
- atsižvelgdamas į Nikaragvai skirtą ES šalies strategijos dokumentą ir 2014–2020 m. orientacinę daugiametę programą,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2004 m. birželio mėn. ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į Nikaragvos Konstituciją,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 21 d. Užsienio reikalų tarybos posėdžio išvadas dėl Nikaragvos,
- atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės 2018 m. spalio 2 d., 2018 m. gegužės 15 d., 2018 m. balandžio 22 d. ir 2018 m. gruodžio 15 d. pareiškimus ES vardu dėl padėties Nikaragvoje ir 2019 m. kovo 1 d. pareiškimą dėl nacionalinio dialogo atnaujinimo,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 18 d. priimtas Tarybos išvadas dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2019 m.,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 21 d. Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos patvirtintą ataskaitą „Šturkštūs žmogaus teisių pažeidimai Nikaragvoje vykstant socialiniams protestams“,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro pranešimą apie žmogaus teisių pažeidimus ir prievartą 2018 m. balandžio 18 d. – rugpjūčio 18 d. Nikaragvoje vykusiuose protestuose,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 20 d. Tarpdalykinės nepriklausomų ekspertų grupės (GEIE) ataskaitą dėl 2018 m. balandžio 18 d. – gegužės 30 d. Nikaragvoje vykusių smurtinių įvykių,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 22 d. JT vyriausiosios žmogaus teisių komisarės Michelle Bachelet pareiškimą dėl priešiškos nuomonės kriminalizavimo Nikaragvoje,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,

⁽¹⁾ OL C 45 E, 2010 2 23, p. 89.

⁽²⁾ OL C 285 E, 2010 10 21, p. 74.

⁽³⁾ OL C 252, 2018 7 18, p. 189.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0238.

2019 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

- A. kadangi Europos Parlamentas 2018 m. gegužės 31 d. priėmė rezoliuciją dėl krizės Nikaragvoje, kurioje griežtai pasmerkė susidariusią padėtį; kadangi, imantis tolesnių veiksmų priėmus šią rezoliuciją, 11 EP narių delegacija apsilankė 2019 m. sausio 23–26 d. lankėsi šioje šalyje, kad įvertintų padėtį;
- B. kadangi delegacija turėjo galimybę vykdyti savo programą, o Nikaragvos vyriausybė suteikė leidimą patekti į visus pastatus, į kuriuos patekti pageidavo Europos Parlamento nariai, įskaitant du kalėjimus; kadangi Nikaragvos vyriausybė suteikė garantijas, kad nebus imtasi atsakomųjų veiksmų prieš tuos, kurie pasmerkė dabartinę padėtį; kadangi delegacija stebėjo, kaip vyksta priekabiavimo, šmeižto ir bauginimo kampanija, nukreipta prieš žmogaus teisių gynėjus ir pilietinės visuomenės organizacijas, su kuriomis ji surengė keitimąsi nuomonėmis; kadangi dėl vyriausybės inicijuotų bauginimų ir grasinimų daug organizacijų atmetė kvietimus susitikti su delegacija; kadangi po delegacijos apsilankymo šioje šalyje represijos sustiprėjo;
- C. kadangi delegacija viešai atmetė oficialią Nikaragvos vyriausybės poziciją, kad prieš ją vykdomos JAV vadovaujamas mėginimas įvykdyti valstybės perversmą ir dezinformacijos kampanijos; kadangi pagrindinė demonstracijų priežastis buvo gili demokratinė, institucinė ir politinė krizė, kuri per pastaruosius dešimtmečius turėjo didelės įtakos teisei valstybei ir apribojo pagrindines laisves, pvz., susirinkimų, demonstracijų ir asociacijų laisves;
- D. kadangi labai varžoma daugybės žmonių žodžio, susirinkimų ir demonstracijų laisvė, įskaitant laisvę naudoti nacionalinį himną; kadangi daug politinių kalinių yra įkalinami tik dėl to, kad naudojami savo teisėmis; kadangi buvo nemažai nerimą keliančių pranešimų apie prastėjančią sulaikytų asmenų padėtį, įskaitant nežmonišką elgesį su jais;
- E. kadangi prieš šiuos sulaikytus asmenis vykdomi teismo procesai pažeidžiant tarptautinius standartus, visų pirma procedūrinės ir baudžiamojo proceso garantijas dėl teisės į teisingą bylos nagrinėjimą; kadangi įkalinimo sąlygos taip pat neatitinka tarptautinių standartų; kadangi Nikaragvoje akivaizdžiai nesilaikoma valdžių padalijimo principo;
- F. kadangi kyla didelis pavojus teisei į informaciją; kadangi žurnalistai sulaikomi, tremiami ir jiems grasinama; kadangi audiovizualinės žiniasklaidos priemonės uždaromos arba jose vykdomos kratos be išankstinio teismo leidimo; kadangi kyla pavojus laikraščių leidybai, nes trūksta popieriaus ir rašalo, kurį konfiskavo Nikaragvos vyriausybė;
- G. kadangi Nikaragvos vyriausybė iš šalies išvijo tarptautines organizacijas, pvz., GIEI ir Specialų stebėsenos mechanizmą (MESENI), kurios siekė taikiai išspręsti konfliktą ir užtikrinti nacionalinį susitaikymą; kadangi sustiprėjo represijos prieš pilietinės visuomenės organizacijas, panaikinus jų teisinį statusą šalyje, kurioje yra prasta institucinė struktūra, taip dvigubai nubaudžiant represijų aukas;
- H. kadangi kyla grėsmė ir akademinėi laisvei; kadangi beveik 200 studentų buvo pašalinta iš universitetų dėl jų dalyvavimo demonstracijose, kuriose buvo reikalaujama demokratijos, daugiau laisvės ir žmogaus teisių;
- I. kadangi siekis kurti ir stiprinti demokratiją ir teisinę valstybę bei pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms turi būti neatskirama ES išorės politikos dalis, įskaitant ir Europos Sąjungos ir Centrinės Amerikos šalių 2012 m. asociacijos susitarimą; kadangi susitarime yra sąlyga dėl demokratijos, kuri yra esminė šio susitarimo dalis;
- J. kadangi 2018 m. gegužės 16 d. pradėtas nacionalinis dialogas tarp J. Ortegos ir Nikaragvos opozicijos bei pilietinių grupių, kuriam tarpininkavo Katalikų bažnyčia, nepadėjo rasti krizės sprendimo; kadangi 2019 m. vasario 27 d. pratęstos tiriamosios derybos dėl Nikaragvos vyriausybės ir Pilietinio aljanso (*Alianza Cívica*) nacionalinio dialogo; kadangi Pilietinis aljansas nustatė tris pagrindinius tikslus, kurių siekia šiose derybose: išlaisvinti politinius kalinius ir gerbti asmens laisves, įvykdyti būtinas rinkimų sistemos reformas, kurios turi baigtis surengtais rinkimais, ir užtikrinti teisingumą; kadangi Nikaragvos vyriausybė išlaisvino 100 politinių kalinių, sutikusi pakeisti jų įkalinimo bausmę namų areštu; kadangi dauguma jų yra persekiojami, o sulaikymai vykdomi toliau; kadangi dar daug kalinių (daugiau kaip 600) lieka kalėti; kadangi 2019 m. kovo 10 d. nacionalinis dialogas buvo nutrauktas po to, kai Piliečių aljansas pasitraukė iš derybų;

2019 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

1. pabrėžia, kad dėl 2018 m. balandžio ir gegužės mėn. įvykių Nikaragvoje vyksta šiurkštūs demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principo pažeidimai; primena apie savo 2018 m. gegužės 31 d. priimtos rezoliucijos svarbą;
2. smerkia visus Nikaragvos vyriausybės represinius veiksmus; teigia, kad jo delegacijos apsilankymas padėjo susidaryti įspūdį apie tikrąją padėtį; pažymi, kad nėra jokių abejonių, kad pastaraisiais mėnesiais, ypač po delegacijos apsilankymo, sustiprėjo represijos prieš opoziciją ir pagrindinių laisvių ribojimas; šiuo atžvilgiu smerkia bendro pobūdžio represijas ir žodžio laisvės, susirinkimų ir demonstracijų laisvės ribojimą, nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės teisėtumo panaikinimą, tarptautinių organizacijų išvijimą iš šalies, žiniasklaidos priemonių uždarymą ir išpuolius prieš jas, teisės į informaciją ribojimą, taip pat studentų šalinimą iš universitetų ir blogėjančią padėtį kalėjimuose bei nežmonišką elgesį juose;
3. mano, kad tokie vyriausybės, jos institucijų ir parapolitinė organizacijų veiksmai atitinka suplanuotą strategiją sunaikinti politinę opoziciją, kuri pernai vadovavo protestams; mano, kad ši strategija metodiškai, sistemingai ir selektyviai taikoma visiems lyderiams, NVO, žiniasklaidai ir socialiniams judėjimams, kurie siekia išreikšti savo teisėtus reikalavimus dėl laisvės ir demokratijos;
4. reiškia susirūpinimą dėl milžiniškos demokratinės, politinės ir ekonominės rizikos, kuri kyla žmonėms ir šaliai ir kuri didės, jei nebus skubiai imtasi veiksmų, atsižvelgiant į dabartinę vidinę konfrontaciją, visuomenės susiskaidymą ir ekonomikos nuosmukį; ragina skubiai užmegzti prasmingą dialogą šalyje, kad būtų pasiektas tvarus ir taikus sprendimas, suteikiantis galimybę visiems visuomenės dalyviams laisvai veikti ir reikšti savo nuomonę bei atkurti jų pilietines teises, pvz., teisę taikiai protestuoti; pakartoja, kad bet koks sprendimas turi apimti visų atsakingų asmenų atsakomybę už pažeidimus; prašo visų politinių partijų, socialinių judėjimų, lyderių, studentų ir pilietinės visuomenės organizacijų išlaikyti ir pakartoti savo nepalaužiamą įsipareigojimą taikiai siekti įveikti šią krizę; pakartoja, kad visapusiškai remia teismų sistemos ir rinkimų įstatymo reformą, ir prašo Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės imtis atitinkamų veiksmų; prašo Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir ES delegaciją atidžiai stebėti vykstančias vyriausybės ir Pilietinio aljanso derybas ir toliau spręsti dėl šalyje susidariusios padėties atsiradusias studentų, protestuotojų, žurnalistų ir kitų asmenų žmogiškąsias problemas;
5. apgailestauja dėl sustabdyto MESENI ir dėl nutrauktų Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos GEIE įgaliojimų; griežtai smerkia su JT ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis bendradarbiaujančių asmenų persekiojimą, suėmimą ir bauginimą;
6. ragina Nikaragvos vyriausybę įgyvendinti tris apsaugos priemones, kaip geranoriškumo ženklą vykstant dialogui: nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti politinius kalinius, nedelsiant sustabdyti bet kokių formų represijas prieš Nikaragvos piliečius, įskaitant opozicijos lyderių bauginimą, grasinimus, šnipinėjimą ir persekiojimą, ir galiausiai panaikinti visų anksčiau minėtų laisvių apribojimus, atkurti žmogaus teisių organizacijų juridinio asmens statusą ir turtą ir grąžinti į šalį tarptautines organizacijas;
7. atkreipia dėmesį į tai, kad šiomis sąlygomis vykdant šį procesą turi būti panaikintos teisinės procedūros prieš politinius kalinius, užtikrinta jų fizinė ir moralinė neliečiamybė, jų privatumas ir tinkamas procesas, išstremtų asmenų, įskaitant žurnalistus ir studentus, grįžimas, gatvių demilitarizavimas ir sukarintų grupuočių nusiginklavimas ir nustatytas aiškus laisvų, sąžiningų ir skaidrių rinkimų, kurie turi būti surengti artimiausiu metu ir kuriuose dalyvautų tarptautiniai stebėtojai, planas;
8. ragina nedelsiant perduoti Italijai Alessio Casimirri, kuris dabar gyvena Managvoje, saugomas Nikaragvos vyriausybės, o Italijoje šešis kartus nuteistas kalėti iki gyvos galvos už Aldo Moro, buvusio Krikščionių demokratų partijos pirmininko, taip pat Ministrų Tarybos pirmininko ir Europos Vadovų Tarybos pirmininko, pagrobimą ir už jo apsaugos darbuotojų nužudymą, kuris buvo įvykdytas 1978 m. kovo 16 d. Romoje;

2019 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

9. reikalauja užtikrinti, kad Europos išorės veikslių tarnyba ir valstybės narės, nedarant žalos vietos gyventojams, taikytų laipsnišką tikslinių ir individualių sankcijų, pvz., vizų uždraudimo ir turto išaldymo, procesą prieš Nikaragvos vyriausybę ir už žmogaus teisių pažeidimus atsakingus asmenis, atsižvelgiant į 2019 m. sausio 21 d. Tarybos išvada, kol šalyje bus atkurta visapusiška pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, kaip reikalaujama vykdant dialogą; todėl šiomis aplinkybėmis ragina užtikrinti, kad būtų pradėta taikyti demokratinė ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimo nuostata, kurios šalis yra Nikaragva, ir būtų sustabdyta Nikaragvos narystė šiame susitarime;

10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Amerikos valstybių organizacijos generaliniam sekretoriui, Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinei asamblėjai, Centrinės Amerikos Parlamentui, Limos grupei ir Nikaragvos Respublikos vyriausybei ir parlamentui.
